

ח

אמרו של מ. אבי-יונה — שעת הופעתו כוונה יפה אל הרחבת ההתישבו העברית בנגב, ובמבואות אליו, אשר חלה בחודש אוקטובר ש.ז.; בעל המאמר (המשמ כסגן מנהל בספרית המוזיאום הארכיאולוגי הממשלתי, מיסודו של רוקפלר), הוא בע הספר „בימי רומא וביזנטיון“ שהופיע לא מכבר; כן, בין השאר, הוא עורכה של מפת א' בתקופה הרומאית.

לנושא זה — גורלה ותפקידה של ארץ הנגב בצירופים המדיניים-השלטוניים השונים אשר איי נטלה חלק בהם במשך הדורות — עוד נשוב בהזדמנויות נוספות.

ב

על המאמר „מלך החי"ל" הוא אחד מותיקי היחידות היהודיות, ומאנט מחזור הקצינים הראשון של חיל-הרגלים. יחד עם יחידות הרגלים עבר את כל שלב התפתחותו, ומתוך תפקידיו השונים כמפקד בפלוגות רובאיות, בפלוגת נשק המסיני לשליש הגדול, הכיר את בעיותיהן והישגיהן. מאמר זה הוא ראשון לסיכומי הנסיון מהשירות בחי"ל אשר ניתנו מעל דפי ירחוננו.

הקריטרות המופיעות במאמר „מלך החי"ל לקוחות מתוך החוברת „סביב אירופה ע חוד העפרון" („מיומנו המצוייר של חייל ארץ ישראלי") מאת יהודה הררי — קובץ קריטרות שהופיעו גם ב„החייל" — עתונם היומי של החיילי העברים באירופה. רשימות הלוי לחוברת כתובו בידי בן-חיים.

ע

תוך קצינים בריטי, בו נתפרסם לפני שבועות מספר מאמרו של מיר מור (בש „מעבר לנהר קמפונג") צירף לו, בסקירת המערכת על תוכן החוברת, הערה לאמור: „המאמר „מעבר לנהר קמפונג" הוא מחקר תיאורטי על עקרונות הפעולה והטכסיני בהם ייטיבו גייסות סדירים לספל במלחמת גרילה, כזו הנמשכת כבר זמן כה רב ביאור באם הלכתו של המיור מור נכונה — רוב דרכי מחשבתו נראים כהגיוניים וכמבוססים — הרי מתעורר הרושם כי הצבא הבריטי, לאחר שעמד במבחן של תחבולות יריבו בשני השלבי הקשים הראשונים בסוג מלחמה זה, שהוא כה בלתי-נעים, מוסר כעת לגייסות ההולנדיים את התפקיד הקל יותר של עריכת התקפת-נגד על יריב, שנצמד יותר למקומותיו, וישנם כ הסיכויים לכך, שאפשר יהיה לאלצו להיכנס לקרב".

אכן, הצמדות היריב הפרטיזני לנקודת קבע כדי להשיגו — היא היא כנראה תפיסת היסוד בתורת הדברתם של כוחות גריליה.

ח

וברת זו של „מערכות" לא תכיל את השלב הנוסף בסידרה: „לקח עמי שוחרי דרוור". לאחר פרשות הציבים, הפולנים והאירים צריכה לבוא עתה סוגית מלחמת השחרור של העם האיסלקי: אולם, בשל רבוי החומר בחוברת זו ידחה פרק זה שבסידרה לחוברת הבאה של הירחון.

קרבות הבית והרחוב שהתחוללו באתונא בדצמבר 1944—ינואר 1945 יש בהם, עד זה שיראה הדבר משונה, משום דמיון לפרשת ההתנגשויות בין הצבאות הבריטי וההולנדי. בין המתקוממים האינדונזיים ביאווה, כשם שהאופרציות ביאווה שימשו מעין סיכום וגולת-זתרת לכל הנסיון של מלחמת „אנטי-גריליה“ שנצטבר בשנות מלחמת-העולם, כך גם: „כות-העיר היווניים הרגו את „המלה האחרונה“ בטכניקה ובטקטיקה של הטיפול הצבאי יר מתמרדת.

אכן, יש אולי לציין, כי גם ביאווה ניתנו, כבר בשלהי 1945, הדגמות נוספות בטכניקה דשה זו. של השתלטות על עיר ואוכלוסיתה: ב ס ו ר א ב א י ה, למשל, שבה נערכו כסדר, משך שבועות הקרב, הפצצות-צלילה על מרכזי הארגונים העממיים התומכים במדידה, יעשת תותחים שיטתית על תחנות-השידור שלהם, וכד'.

מאמרו של י. בר (עמ' 29) הוא האחרון בסידרה: „מערכות-עיר היסטוריות — קחן“. אך בכך טרם נידלה הנושא, להתארזו ולהדגמתו נשוב בחוברתנו הקרובה ביותר.

נלה המבקשים להכיר את מקומם של המעשים המתוארים בסיפורו של פ. ורשיגורה (מ' 35) במסכת הכללית של הפשיטות הפרטיוניות הגדולות ע"י חטיבתו של ס. קובצק — יעינו בסקירה על מסעותיה של חטיבה זו והישגיה האופרטיביים, שתתפרסם בחוברת קרובה של „מערכות“.

נין אנו מרחיבים את הדיבור בחוברת ל"ז בענין הידיעות שנחפרסמו במשך חודש האחרון בדבר „נסיגת בריטניה מהמזרח התיכון אל יבשת אפריקה“, ואשר גרמו סנסציה לא מעטה הן בעתונות והן בקרב הקהל. לשם שמירת חוש המידה אצל ציבור קוראים לגבי הערכות קיצוניות מדי, אשר הולידו ידיעות הנ"ל, הננו מביאים כאן (בעמוד 8) את הערכתו השקולה של קפיטן סיריל פולס, והערות מעטות מאת המערכת. ות עצם ענין בקורת המושגים האיסטורטיים של בריטניה לגבי המזרח-התיכון ואפריקה, זרקע עבודה, הארנו הערה מקפת עוד בחוברת יולי של „מערכות“, זמן רב בטרם יצא. בין זה אל במת העתונות היומית והסך לדבר שבסנסציה. אנו מפנים את תשומת לב קוראים לשלוש הסקירות בענין זה, לבחינתיו השונות, שנחפרסמו בחוברת ל"ה, עמ' 15).

בחוברת „דפנס“ האחרונה התפרסם הקטע הבא: הנו מקומים בברכה את „חברת השידור הבריטית“ על השידור האמין של נציגה „א“, בו סיפר תוך התגלות לב יתרה על התנאים הקשים ללא נשוא בהם עומדים חילינו, עוד נמשך והולך מסע השנאה הנוכחי נגדם. איש אינו יכול לצאת יחידי בלא שתהא צפויה לו סכנה מצד החטפנים. בכל מקום שהם ילכים, חייבים להיות מזוינים, ומכיון שכך הרי הם חייבים לשאת מדים, הם מוקפים בכל קום אוירה של רצח ומזימות. חיי חברה, מחוץ לקנטינה, נשללים מהם; בעוד שנמנע מהם מעט לבלות שעה במשחקים רגילים בכדורגל או הוקי.

בתנאים כאלה הופכים החיים לחוג צר ומשעמם של מילוי חובות. כמנהגנו מאז ומעולם, ין ברשותנו אף מחצית החיילות הדרושים לתפקיד, ואלה החייבים לשאת בו אינם נהנים

אפוא אלא מליל-שינה מסודר אחד בחמשה לילות.

על אף תנאים כאלה שומרים האנשים על רוחם הרמה. שאיפתו היחידה של האוי היא לגרות את אנשינו בלא הרף למעשי תגמול, ובמקרים רבים היתה ההתגרות כמעט למעל מיכולת ההבלגה. אולם הבלג הבליגו, ותהי תוצאת הסכסוך המכוער הזה אשר תהיה, הן פרשת התנהגותו של הצבא היא ללא דופי. תפקידו של הצי הוא, מכמה בחינות, לא פחות גרוע מזה. לעצור את מהלכן של אוניו תופת הוא דבר לחוד ולנהוג בנוסעים העלובים, בהם נשים רבות, שנבחרו לכך מתוך שכרו בן שיניהן, — לחוד. מלחם כתבי אלינו בתארים את רגשי סלידתם הגמורה — הרגשה שכול באן באנגליה שותפים לה עמהם.

ע

כל ריחוקה היחסי של ארץ-לוב מארצנו, נודעת לה חשיבות לא מעט לגבי ידינו מכמה בחינות. מהבחינה המדינית, עלולה הכנסתה של ארץ זו למעגלה של „הליגה הערבית“ להשפיע בהרבה על כל מעמדה ומגמותיה של זו האחרונה — ובין השא לסבכה יותר בחיכוך בלתי-אמצעי מחודש עם צרפת, והפעם יהא הדבר לא בגל סוריה כי אם בשל תוניסיה, אלג'יריה ומרוקו. מאידך גיסא, כל הטלת שלטון מצרי על לו יש בה כדי להשפיע על מדיניותה העתידה של מצרים כלפי חוץ, אם כי אין להתנב באיזה כיוון: — האם במגמת הגברתה הכללית של שאיפת ההשתלטות המצרית גם כלס המזרח, כאשר כלפי המערב, או, אולי תלך בדרך של השתקעות בעניינה שבאפריקו ושל ויתור יחסי על התפשטותה מזרחה. אך לארץ לוב — ולקירנאיקה ביחוד — גם ערך איסטרטגי ניכר, נוסף על חשיבותה של הבחינה המדינית הנ"ל; היא-היא העשוי יחד עם יון וקרתים שמצפון, להוות „שער“ בין מרחבו של היס-התיכון המזרח למימי היס-התיכון המרכזי. „שער“ פתוח או „שער“ נעול, הכל לפי המסיבות זכות העצמה הימית והעצמה האווירית שתשתנה על בסיסה. מכאן גם חריפות הויכח האנגלו-טורביי בדבר עתידה.

ה

הבריגדיר ס. לונגריג איננו „פנים חדשות“ לקוראי „מערכות“. לאחר מהם עוד זכורה בודאי רשימתו בענייני עיראק אשר נתפרסמה בחוברת כ"ט, ואשר בו ידע לנבא בדיוק רב למרד הכורדים בצפון עיראק. אכן, הבריגדיר לונגריג הוא אחד ממספר הבריגדירים שמאמריהם בענייני המזרח-התיכון מתפרסמים במשך השנה האחרונה בקביעות בשבועונים מדיניים בבריטניה, וודאי שהנו „בתוך ענייניה“ של המדיניות הבריטית בארצנו הערביות, והוא נמנה על קבוצת בעלי-התכניות והיועצים אשר בשביל קהל-הקוראים הא" נסתמלה בראש וראשונה בפרסומיו והשפעותיו של ה„צ'טהאם-האוו“ (ראה ב„מערכות“ חוב' ל"ג—ל"ד, עמ' 93).

ה

העתונות הבריטית מרבה להבליט כל ידיעה על פגיעה, או אפילו גילוי אירצון, כלס אנטי-הצבא הבריטיים בא"י; לידיעות אלה מצורפות גם הערות עורכים וסופרים, ואזהרות על הסכנה של „גידול האנטישמיות“. לעומת זאת, הידיעות על ההתנקשויות, הטלת הפצצות וכיו"ב במצרים, המכוונות נגד אנשים ונשים המשרתים בכוחות הבריטיים שם, אף כי נמסרות הן בטלגרמות, אי זכות לאותה הבלטה בהערות-מערכת. הרשימה „המכשלה המצרית“, (עמ' 73) עלולה לשפן מקצת אור על שרשי ההגבה השונה לגבי שני חזיונות דומים אלה של מתחות ביחסים עוצרי השלטון הבריטי ועושי דברו.